

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt I. Quis sit vitæ Eremiticæ finis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

CAPVT I.

*Quis sit vita Eremitice
finis?*

Triplex
assigna-
tur finis
vita soli-
tarie.

Quivitam solitariam sectari desiderat,
tres diversos quibus moveatur potest
invenire fines.

Primus est. Fugere peccatorum occasiones,
evitare magna consequenda pefectioni impedi-
menta, que in communii hominum converta-
tione reperiuntur, & sic docet S. Thomas 2. 21q.
24. art. 1. DEUM solere prius novos, & in vir-
tutibus inexcusat occasionibus contrariis ab-
strahere: & communis Sanctorum opinio est,
quod incipientium, & in virtutibus adhuc tene-
torum paterna DEI providentia cohibere sole-
at passiones, alligatae inimicos, amputare pec-
candi occasions, & tantaque auferre impedimen-
ta, quae debiles, inexpertosque milites, aut
perterrefacere, aut ab incepto nihile impedire
possem.

Secundus, agere penitentiam, & anteacte vi-
ta peccata deflere. Haec sibi propriè quadra, vi-
ta Eremitica, qua ordinariè, diuturnis orationibus,
jejunis, vigiliis, aliisque vita austerioribus,
corporis castigationi, & afflictioni accommo-
dis, & ad sarcificandum pro peccatis idoneis,
quasi quibusdam necessariis, fidelibusque comiti-
bus itipata esse debet.

Tertius finis est, DEUM contemplari, ei
uniti, cum illo arctissimo amoris vinculo aglu-
tinari, qui præcipuus est, & ad quem si bene
considereremus duo priores quos jam diximus
ordinantur.

Finis hic fuit antiquorum Eremi Patrum prin-
cipale intentum, quo hominum contorta, &
converstationem fugientes, familiarius in folitu-
dine DEO vacare posse.

Finis hic sublimissimus est, ad cujas excellen-
tiam & nobilitatem melius comprehendendam,
paucus hic subnoscemus.

Creat DEUS hominem ad imaginem, & si-
militudinem suam, animam Originali Iustitiae
pulchritudinem adornavit, omnique potentias,
magna & ordinatissima rectitudine, sic inter se
dispositi, ut corpus animæ, sensus corporei,
hominisque pars inferior rationi, ac denique
ratio DEO consonans harmonia, & paci-
fico regime, aliquę contradictione, aut
rebellione subjeceretur: quo in statu clarissime
in homine resplendebat speciosissima divina ma-
jestatis imago & similitudo. Nam sicut DEUS
Pater seipsum claram intuens, & perfectissime cog-
noscens concepit, & generat verbum sibi in
anitate natura profusum, id est Filium: nec
non Pater & Filius se invicem infinita amoris
mutuo complacentia cognoscentes, & amantes,
spirant spiritum Sanctum, qui increatus amor
est, quo Pater amat suum filium, & filius æter-
nus suum amat Patrem: ex qua persona illæ
sanctissimæ infinita suavitate, & delectabilissimæ
complacentiæ, in se gaudent: ac delectantur: sic
in felicissimo illo Iustitiae Originalis statu, in
quo hominem perfecta SS. Trinitatis imago no-
biliter admodum illufabat, intellectus noster altissimè
cognoscebat, & contemplabatur DEUM, unde perfecta noititia, & sublimissimus, quantum
quidem in isto statu possibile erat, de DEO
conceptus efformabatur, unde voluntas ardenter
in Deum amore inflammata replebatur tor-

rente voluptatis & jucunditatis, & divine chari-
tatis vi Deo incimè unita transformabatur. Ve-
rum invidia diaboli, SS. Trinitatis imago pec-
cati contaminatione deformata, & ut ita dicam,
oblitera remansit; quamprimum enim pec-
cato consensit homo, omnes interioris istius ho-
rologii totæ, quas ante ea vita spiritus mirabilis di-
spositione regebat, mox confusæ, retrogradò
adversoque ordine discurrere, & volvi ceperunt,
& corpus aduersus animam, sensus, & sensuum
appetitus aduersus rationem, & hæc omnia si-
mul cum ipsa ratione, contra DEUM universaliter
deordinatione, & sacrilega seditione rebellare.

Finis itaque vita Eremitica præcipuus est, de-
formata istam DEI imaginem in pristinam di-
vinæ creationis speciem reformare, que quia tri-
bus potentissimis SS. Trinitate impressa fuo intel-
ligatur, voluntati, memoria, illas quoque refor-
mati, & adornari necesse est; in intellectu qui-
dem contemplatione, & clara rerum divinarum
notitia, voluntatem ardentem amorem, memoriam
firmitatem in DEUM stabilitatem, quo ornatum interio-
rem domum suam cum jam instruxerit Eremita,
in nobis admodumque perfectam DEI simi-
litudinem & imaginem, vitæque cum vitalissima
DEI vita conformitatem se letat transforma-
tum.

Hæc igitur vera est nostra felicitas, summa
perfectio, ac ultimus finis divina nobis conces-
tae imaginis, reformatio plena atque perfecta.
Porro quemadmodum in tribus animæ viribus,
memoria videlicet, intellectu & voluntate, SS.
Trinitatis in nobis constitutæ imago, sic in trifor-
mi æquè mentis decoro, contemplatione felicis,
dilectione, & stabilitate, hæc ipsa divina imagi-
næ reformatio sita est; etenim hunc reformatio-
nis hujus fortissimus decorum, divina scilicet affini-
tatem vita adeptus est. Hæc est igitur Dei-
formis, & sicut Dionysius ait, *Dedicatio nostra*,
*ut sit mens divinorum facultationis sincera intenta, vo-
luntas corundem ardore ignita, atque in his memoria*
stabilita & firma.

Eremiticam professionem sublimiore, mul-
toque perfectiore in vita canonistica esse docet. Thom.
22. q. 18. art. 2. magis enim ardua, perdi-
multoque difficultior est, altiora indem & com-
pendiosiora, consequenda perfectionis media feco-
continens, omnia alia instituta longo posse retine
quit intervallo, tamen igitur tanta sublimitas du-
proportionatum habere debet perfectissimum: Thom.
at vero perfectio nihil aliud est, quam plena ani-
mæ, vitæque nostra cum divina mente, & vita
similitudo, que in purissima, perfectissimaque
DEI contemplatione, & ferventissimo amore
constituit.

His quoque ratio evidens suffragatur: Certum Cajus
enim est, & indubitatum omnium consiliorum do-
cumentorum, & ecclesiasticorum, & canonistarum
evangelicorum, totiusque Christianæ vite finem cursum
esse, perfectam adimpletionem charitatis, & a-
moris DEI, unum nimirum quantum in hac vita
permittitur continuo ex toto corde, & exten-
sis viribus, totaque virtute actu amemus, tota-
que dilectione feremur in DEUM, quod certè
nullatenus fieri poterit: vissi continua, paraque,
& stabili contemplatione perfectè admodum
DEUM, ejusque bonitatem, ceteraque im-
menias, & infinitas perfectiones cognoscamus.
Ex contemplationis enim puritate & sublimitate,
aliorum, puriorque DEI cognitione, & exaltatione,
puriorque DEI cognitione, que ex dono
sapientiae nascitur, intensior quoque perfe-

atior

etiorque ardor amoris necessaria connexione dimanat.

Laudes De fine hoc altissimo vita solitaria: agens in hac verba scriptus Dionysius Carthusianus: Hic vita soli ergo est finis vita solitaria, in seculo isto DEO M. benedictum tam purè ac stabilitate contemplari, tamque serventer, & indefiniter diligere: & hoc solitaria profatio proprium habet, DEO tam perfecte atque assidue adhucere, offici, frui, amplecti; siveque ritum angelicum, & celestem inchoare in terra, tam copiose, & experimentaliter futuram beatitudinem in isto exilio prebhere, tam dulciter pragastare, quam dulcis est DEVS. supergloriosissima Trinitati tam graciōsē assimilari, tam perfidē configurari, innoſiū ūnum fieri, & esse cum ipsa. Hęc omnia multoque plura paucis verbis complexus est S. Bernardus, ad Fratres de monasterio Dei, qui Carthusianae professionis Eremitae erant. Altissima est, inquit, professio vestra, celos penetrare, par Angelis est, angelica simili puritatis, non enim solum promisisti omnem sanitatem, sed & omnis sanctitatem perfectionem, & omnis consummationis finem.

Sublimissimus hic finis, nimium fortasse arduus & difficilis videbitur? at nihil tam difficile est, quod non vincat, & obviate cum divina gratia labor noster; praestitum vero cum non statim, sed suis gradibus mediisque paulatim ad tantam sublimitatem ascendere valeamus, quod in sequentibus declaratur sumus.

CAPUT II.

Qua sint apiora & precipua altissimo vita solitaria fini consequendo media?

Plurima ad vitę solitarię perfectionem comparandam media SS. Patres constituerunt, ut de Cassiano, S. Joanne Climaco, S. Pachomio in sua regulā, S. Brunone Carthusianorum Fundatore constat.

Verum in hoc Tractatu breviter quædam selectiora, & principaliora trademus, quæ ad perfectam huiusc vita observantiam conductant, & perducant.

Primum & præcipuum: omnia quæ animam à perfecta cum DEO unione retardare possunt impedimenta, protinus penitusque relectare. Ut autem melius hoc intelligatur, sciendum est animæ ad perfectionem tendent, non solum contrititia adversari, quæ sunt peccata mortalia, & venialia, sed insuper alia impedimenta, quæ lepius majori danno eam afficiunt, detinent, involvent, perturbant, quæ ipsa peccata venialia; hęc enim facile per paenitentiam, & contritionem dimissa abolentur; illa vero, nec contritione franguntur, neque elidunt lachrymis, nec eructantur suspiris, sed solummodo corundam efficaciter derelictione, aut abjectione. Divitiae unum illorum sunt, curaque & sollicitudine sibi annexa, & quod maximum est affectu, cordique ad illas agglutinatio, vita spiritualis fervorem impedit ac perturbant, tanquam spinae, quibus eas Christus Dominus comparavit animam possidentis, pangunt, ac dilacerant.

Qui cum uxore est, ut inquit S. Paulus, sollicitus est, quæ sunt mundi, quomodo placet uxori, & divisus est: necesse est enim affectum cordis

Thom. à Iesu Oper. Tom. II.

divitum, & in plura partitum habere debet, cum non minimam partem, uxoris filiorumque amor & sollicitudo jure sibi vendicent.

Multa his similia impedita animam intricant, ut judicii proprii obstinatio, propter voluntatis inordinati affectus, qui animam si non ad peccata, saltem ad res terrenas, aliasque perficitonis impeditivas trahunt & inclinant, quibus quasi catenis, & compedibus constringunt, & captivatus, imo & expissime à rebus quibusdam minimis impedita languescit; non enim ipsæ res, sed intentus, & præpostitus animi ad illas amor & affectus, exitiale hanc vitę spirituam febris ingenerant.

Quae res minor esse potest, quam pisculus quidam quem vocant Remoram, qui magnas, velis extensis, ventisque vehementibus impulsus naves subiit, fortissimeque remoratur? O quot animæ sunt, quæ validis impulsis delideriorum, & divinorum inspirationum venis, felicissime impudicat animam, si (quod res deploranda est) non ita exilium minimumque rerum affectus retardarentur! Delicato, tenuique filo, si unicam Aquile alam constricteret, pernicem illum reginæ avium volatum statim amittit: sic & anima re minima à dæmonie irretita, remigio alarum, auxiliorumque divinorum uti impotens, à terre sordibus ad puræ contemplationis æcem elevate se nequit.

Impedimentis istis penitus auferendis tota subservit vita monastica, ut non absque ratione dicere possumus, religiosam, & communem reliquorum Christianorum vitam nequaquam differre fine; utraque enim ad charitatem. Deinde amorem ordinatur: nam secundum Paulum finis tegi dicitur est, sed differentia ex hoc capite promanat, quod religiosa professio tribus votis, Evangelicorum confitorum divina auctoritate fundatis, ad tollendam Christiani finis impedimenta ordinetur, ex quo medium fiat ad divini amoris unionem maximè proportionatum. Quid enim aliud est paternitas votum, quam plena & totalis abrenuntiatio, & alienatio divitiarum, ne animum à sublimitate contemplationis pondere suo aggravatum terarent, & ardorem divine caritatis exinguant. Quid aliud castitatis promissione vovemus, nisi deliciarum & voluptatum carnalium, etiam licitarum, quales in matrimonio sunt, omnimoda abdicationem & fugam. Denique voti obedientie profectio, nonne perfectam abnegationem exigit judicii, voluntatisque propria, quæ omnium fons est, & semenarium? Hęc impedimenta sunt, quibus prostreruntur, & agglutinatur terra anima nostra, & compedibus aggravatur, ne ascenderet valcat ad coelestia, divinaque, quæ non nisi puris, liberisque mentibus, & ab omni terra contagione secessis contemplanda aperiuntur; ex quibus consequitur professioni religiosi non ita contradicere, peccata five mortalia, five venialia (hęc enim vita Christianæ directè opposita sunt) quam modo dicta impedimenta perfectæ cognitionis, amorisque divini, id est, religioso, in quantum religiosus est, formaliter loquendo non ita contraria esse peccata, quam dicta impedimenta. Verum eidem, ut Christiana vita professori, utraque omnino repugnat. Verus igitur & legitimus religiosus, qui ad sublimiorē super alios Christianos perfectionis viam

F 3 à DEO